

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.   Telefon št. 2552.   Ljubljana, v četrtek, 28. maja 1931.   Telefon št. 2552.   Štev. 60.

Okrajne cestne doklade.

V Dravski banovini se posamezne gospodarske korporacije prizadevajo, da se ukine pobiranje okrajnih cestnih doklad na neposredne davke. Njihovo prizadevanje je v toliko uspešno, da je tudi ministrstvo za finance uvidelo upravičenost naziranja, da so okrajne cestne doklade, ki že preje niso imele osnove v zakonu, po splošni uvedbi uporabe ljudskega dela ter pobiranje odškodnine za osebno delo ne samo nepotrebne, marveč tudi nedopustne. Tudi je jasno, da bi okrajne cestne doklade poleg kuluka dvojno obremenjevale iste davkoplačevalce v isti namen. Zato je ministrstvo za finance s posebno odredbo obvestilo banske uprave, da okrajnim cestnim odborom ne smejo več dovoljevati lastne doklade na neposredne davke in da se torej okrajne cestne doklade ukinejo.

Brez dvoma je hotelo ministrstvo za finance preprečiti, da bi se pobirale posebne doklade po zakonu o samoupravnih cestah izven kompetence in kontrole ministrstva za finance.

Nekatere banske uprave s to odredbo ministrstva za finance niso sporazumne in se trudijo, da izposlušajo pri kraljevski vladi okrajnim cestnim odborom pravico za nadaljno pobiranje okrajnih cestnih doklad.

Za nas v Dravski banovini niso okrajne cestne doklade nikak novum. Pri nas so se že od nekdanj pobirale Baš po našem vzorcu je zakon o samoupravnih cestah uvedel institucijo okrajnih cestnih odborov, katerim je istočasno priznal pravico do pobiranja okrajnih cestnih doklad. Umiljivo je tedaj, da smo o tem vprašanju teoretično in praktično informirani in da imamo baš pri nas največ izkušenj v tem pogledu.

Že pred leti so gospodarski krogi zahtevali, da naj takratne oblastne samouprave izvedejo izenačenje cestnih doklad tako, da bi se pobirale v vseh okrajih v enaki meri. Ko je prišlo do upravne razdelitve kraljevine v banovine in so po novih zakonih okrajni cestni odbori izgubili značaj samoupravnih teles ter postali samo pomožni organi banske uprave, so gospodarski krogi prijavili zahtevo, da se okrajne cestne doklade ne smejo več pobirati. Sklicevaje se na zakon o banski upravi so takrat predlagali, da naj eventualno banovina uvede enotne cestne doklade, katere bi predkazovale okrajnim cestnim odborom po njihovi stvarni potrebi.

Popolnoma drugačen položaj pa je nastal, ko se je leta 1931 odredila uporaba ljudskega dela v vsej kraljevini in s tem zvezano pobiranje odškodnine za ljudsko delo. V tem momentu so postale okrajne cestne doklade za naše gospodarstvo preobratno breme, ki naj bi plačevalo poleg kuluka za ene in iste namene še okrajne cestne doklade.

Položaj se je pa še poostrel s tem, da so se pričeli na podlagi istega zakona o samoupravnih cestah pobirati še izredni prispevki za vzdrževanje samoupravnih cest. Načeloma bi moral vsakdo, ki prevaža po javni cesti več ton blaga, kot je to običajno pri normalnem obratu, plačati izreden prispevek za posebno obrabo ceste. Plačevati bi se morala samo prekomerna obraba, kar je gotovo v redu. Kdor prekomerno porablja cesto in s tem povzroča večje stroške za njeno vzdrževanje, je že napram

onim, ki jo po zakonu vzdržujejo s svojimi prispevki, dolžan, da plača večjo, odnosno prekomerno porabo. Gotovo pa pri tem ni docela pravično, da se smatra specijelno pri trgovcu in obrtniku za normalno uporabo prevoz blaga samo do vključno 52 ton letno in da mora industrija plačati izredni prispevek tudi pri normalni uporabi ceste.

Vrhu tega pa plačuje gospodarstvo en del stroškov za vzdrževanje cest, ki so v oskrbi okrajnih cestnih odborov tudi v obliki banovinskih doklad, ki pokrivajo prispevek banovine po 18 milijonov Din za vzdrževanje teh cest.

Položaj postaja s temi obilnimi datjavami ne le za gospodarstvo težak, marveč tudi za upravo kompliciran. Vsi vemo ceniti dobroto dobrih cest in smo pripravljeni za nje tudi doprinašati žrtve. Upravičeno pa smemo zahtevati, da se pobiranje prispevka za ceste poenostavi, varuje načelo, da prispevki za ceste ne smejo prekomerno obremenjevati našega gospodarstva ter da se prepreči dvojna obremenitev davkoplačevalcev za en in isti namen na podlagi enega in istega zakona.

To je gotovo tudi tendenca ministrstva za finance, ki hoče s tem, da zabranjuje pobiranje okrajnih cestnih doklad v pravem spoznanju, kako težka bremena že nosi gospodarstvo, brez dvoma preprečiti prekomerno obremenitev davkoplačevalcev. Želimo, da vstraja na tej poti in s svojim stališčem po ukinjenju okrajnih cestnih doklad tudi prodre!

F. M.

Vsiljivi inozemski agenti.

Z avtomobilom se pripeljejo trije nemški agenti, dva ali pa vsi trije vstopijo v župnišče s pozdravom »Gelobt sei J. Chr.« Ponudijo v nakup prav lepe in cene brisače in žepne robce, katere bi lahko vsakdo brez skrbi kupil. A to so le nastavljene limanice. Kakor hitro spoznajo, da blago duhovnika miha, hitro zapišejo, koliko ducatov se naroči in eden skoči pred župnišče in izvleče iz avta pregrinjala, posteljne predloge in blago za obleko. Sedaj se pa prične prav nesramno vsiljevanje teh reči v nakup. Če se jih takoj ne odkrižáš, se jih več ne iznebiš, posebno, če se jim je posrečilo priti v tvojo sobo. Ni ga konca ne kraja pregovarjanja, mešetarjenja. Cloveka kar hipnotizirajo, da se da slednjé pregovoriti in kaj kupi. Pa glej! Če si kupil ali naročil blaga n. pr. za 642 Din, zapišejo spodaj, da si ga kupil za 6420 dinarjev! Izsilijo pečat in sedaj mešetarijo s tvojim podpisom in pečatom pri sosednji duhovščini. Človek spozna prevaro šele takrat, ko prične izpraševati sosede, za koliko so kupili blaga. Agent kaže številke pod tvojim podpisom in to tako hitro, da niti misliti ne utegneš, da velja le to, kar je zapisano pred podpisom. Spodnje številke je agent sam zapisal. Res dobrih brisač in robcev pa ne dobiš, četudi si jih naročil! Obljubijo, da jih pripelje njihov skladiščnik, — pa čakaš zastoj! Blaga za obleko so n. pr.

Skupina nemških industrijalcev v Ljubljani.

V soboto, 30. maja pride v Zagreb skupina nemških industrijalcev pod vodstvom dr. Hoffmanna, profesorja na rudarski akademiji v Freiburgu. Profesorja poznamo že po njegovem predavanju pred 3 leti v naši Zbornici TOI. V tej skupini se nahaja mnogo znanih osebnosti nemškega gospodarstva. Iz Zagreba odpotujejo nato v Ljubljano, kamor prispejo v ponedeljek ob pol 13. Skupina je napravila študijsko potovanje nemških industrijalcev po Rumuniji, Bolgariji in Jugoslaviji pod vodstvom gospoda dr. Walterja Hoffmanna, profesorja na rudarski akademiji v Freiburgu na Saksionskem. Udeležniki tega potovanja so sledeči gospodje: 1. Dr. Günther Wagner-Hannover, barve, pisarniške potrebščine, Hannover. 2. Wolf pl. Bleichert, žične železnice in transportne naprave, Leipzig. 3. Fricke, v firmi Rabona, strojna tovarna, Berlin. 4. W. Halbach, ravnatelj in namestujoči član načelstva firme Borsigwerke, Hindenburg - Borsigwalde. 5. Dr. Walter Hoffmann, redni profesor za nacionalno in državno gospodarsko vedo na saksionski rudarski akademiji, Freiberg-Dresden. 6. Dr. Hugo, član parlamenta, prvi sindikus industrijske in trgovske zbornice, Bochum. 7. Dr. R. Köhler, predsednik direktorija lipskega sejmškega urada, Leipzig. 8. Dr. Müller, veleindustrijalec, Leipzig. 9. Dr. Paul Rühlman, profesor in vladni nadsvetnik v državnem arhivu, Berlin. 10. Dr. ing. h. c. Hugo Weber, državni minister na r., predsednik deželnega odbora saksionskega rokodelstva, Dresden. 11. Dr. O. Wolf, veleindustrijalec, viskoza in strelni bombaž, Bomlitz pri Bremenu. 12. Tehnično vodstvo: pl. Geldern-Crispendorf, mednarodna prometna pisarna sejmškega urada, Leipzig.

ponujali za 800 Din 3 m 20 cm, vrgli so ga pa tupatam, ako se ga drugače niso mogli iznebiti, za 300 Din! Ze iz tega je razvidno, kakšnim sleparjem je odprta pot k nam.

Gornji dopis je priobčil ljubljanski »Slovenski list«. Takih poročil najdemo po naših listih mnogo. Primeri goljufij in prevar na škodo konsumentov se množijo z dneva v dan. In če zahteva naše trgovstvo odpomoč proti takim ljudem, pravijo, da dela proti interesom konsumentov.

PROMET S KOVANIM DROBIŽEM PO 0.25 DIN.

Finančno ministrstvo je z razpisom šte. 166.077/930 od 24. januarja t. l. odredilo, da se bodo vršila 1. aprila t. l. dalje izplačila za račun države po čekih preko poštne hranilnice in njenih podružnic in preko vseh pošt. Ker imajo državna blagajna v Beogradu in finančne direkcije večje količine kovanega denarja po 25 par, je treba spraviti ta drobiž kot menjalno edinico v promet.

Prometno ministrstvo naroča z odlokom p. t. šte. 33.969 od 7. maja t. l., da morajo dajati pošte pri izplačevanju poštinih in čekovnih nakaznic določeno količino kovanega drobiža po 25 par, to je do 20 Din hkrati, kakor ga morajo do tega zneska tudi sprejemati od strank.

Fr. Zelenik.

Ni uspeha.

Iz strokovnega časopisja je razvidno, da so cene poljedelskim pridelkom in raznim surovinam padle tudi za polovico in iz tega sledi, da kmetovalec dobi za svoje proizvode mnogo manje kot prej.

Ni pa mogoče zanikati, da izdelki iz teh kmečkih pridelkov niso pocenili v enakem razmerju in kmečko ljudstvo, ki tvori posebno pri nas glavni del potrošača, ne more kriti svojih potrebščin v industrijskih in obrtnih izdelkih v potrebni meri. To zmanjšano nakupno moč kmečkega ljudstva občuti v prvi vrsti trgovina in trgovec z vso upravičenostjo toži, da ljudje nimajo denarja in ne morejo kupovati.

Ker nimam prilike spoznavati okolščine podeželskega trgovca, ne vem, kaj lahko napravi proti zastoj v trgovini podeželski trgovec, kateri je navezan izključno le na kmečkega odjemalca.

Zato se lotim vprašanja, ali z enako upravičenostjo jadicuje trgovec v mestu, kateri ni navezan izključno na kmečke odjemalce ampak v veliki meri na odjemalce iz drugih slojev.

Nimam namena izrekat kakih očitkov ali česar podobnega, če navajam, da so razne, tudi najbolj neumne, zabavne prireditve vedno dobro obiskane, da se zapijajo in pokadijo milijoni, da so bile razne plesne prireditve v pretekli zimi jako dobro obiskane, čeravno jih ni bilo malo. To dokazuje, da svet le ima denar za to, kar mu ugaja. Kakor znajo vzbuditi prirejevalci plesov in drugi željo po plesu in zabavi, tako naj poskuša trgovec vzbuditi željo po blagu.

Ne morem naštevati sredstev in pripomočkov, ker jih je nešteto za vsako panogo trgovine, pač pa bom navedel le nekaj napak, katerih se mora trgovina ogibati, ker zmanjšujejo ali celo ugonablajo uspeh.

Mnogo je trgovcev, kateri si domišljujejo, da jim ni potrebna reklama, ker je njihova tvrdka stara, znana po svoji solidnosti in bi bilo baje poniževalno za nje, če bi obračali pozornost na svojo firmo, kot to delajo mladi kričachi, ki so šele začeli.

Življenje dokazuje, da mladi kričach pride navzgor, stare solidne firme pa propadajo, če se molče opirajo na svoj stari sloves solidnosti. Je že tako, da ljudje tistega poslušajo, kateri bolj vpije.

So zopet industrijska podjetja, ki spravljajo v promet dobre izdelke po primerni ceni, katera se dozdeva celo nizka, pa se tem industrijcem ne zdi potrebno opozarjati kupujoče občinstvo na svoje izdelke domačega izvora, katero ni obremenjeno z visoko carino in je radi tega dokaj cenejše, kot tuje uvoženo blago. Mnogo je še trgovcev, kateri širijo nazore, da bi bilo iz kake culukafrije uvoženo blago boljše od domačega izdelka.

Potrebna je reklama vsake vrste. Brez nje ne vzdrži tudi največja solidnost.

Zopet naletimo na trgovce, ki ne prestando čepijo za svojo pisalno mizo, tuhtajo in študirajo, pa prav nič ne vidijo in se tudi ne zanimajo, kako se dela v prodajalni in skladišču itd. Še bolj greši tisti trgovec, kateri sploh nikdar ni v svoji trgovini, ali redkokdaj.

Neka trgovina na debelo je dobro delala, ali bilance niso pokazovale primernega uspeha. Lastniku to ni

Otvoritev Ljubljanskega velesejma

v soboto ob 10. uri

šlo v glavo, dokler ni slučajno prišel na to, da se je odvažalo iz njegovega skladišča blago, kojega vrednosti ni en inkasiral.

Nekje drugje so imeli skladišče na dvorišču, iz katerega so se stranke služile ponoči precej časa prav poceni.

Mnogokje strežejo z nekako nobleso in počasnostjo, da ima stranka občutek, da je tako nekako odveč.

Pogosto menjavanje osoba vpliva neugodna na odjemalce, kateri radi vidijo stare znane obraze. Seveda to ne velja v taki meri za trgovine, kjer prodajajo sol in petrolej, pač pa za stroke, v katerih je potrebna dolgotrajna izkušnja.

Na vsakem blagu naj bo zabeležena cena za stranko z umljivimi znaki.

Odjemalci neradi gledajo žalostne in skumrane obraze. Prav dobro je znano, da dobre uspehe dosega potnik bolj obile postave in zdravega obraza. Isto je s prodajalci v trgovini. Tudi šef ne sme delati žalostnega obraza.

Odjemalce je treba pozdravljati tudi na ulici. Nikdar več ne pride v trgovino stranka, katera se v trgovini prijazno postreže, na ulici pa se visoke glave mimo nje smukne v avtomobil. In kako naglo se to porazve.

Ni potreben bogzna kako razkošen lokal, zadostuje preprost toda čist lokal.

Pogostoma slišimo tožbe, da nastavljeni niso več taki, kakoršni so bili prejšnje čase. Mogoče je to res, toda ali ni morda v mnogih primerih gospodar sam kriv, če so današnji nastavljeni drugačni?

Trgovec mora neumorno delati, da vzdrži svojo trgovino, da pridobi sredstev za prehrano svoje rodbine, za

davke in plače in upnike. Sotrudniki teh skrbi nimajo, ampak je prepustčajo gospodarju. Navadno se jim niti ne sanja, kašne skrbi ima gospodar in koliko noči prebdi.

Ali bi ne bilo umestno, da sotrudniki poznajo skrbi svojega gospodarja, da vedo koliko denarja je potrebno za plače, davke, upnike itd., koliko dela je potrebno, da je donos trgovine zadovoljiv itd.

Marsikateri gospodar misli, da njegovo delo ni več potrebno, ker je svojo trgovino spravil z marljivostjo in varčnostjo na višek in prepustča vse svojim nastavljenecem. Trgovec mora biti vedno pri delu, ne sme prepustčati trgovine nastavljenecem, pa naj ima še tako dobre in zanesljive sotrudnike.

Imel sem gospodarja, ki se je takoj pojavil v prodajalni, če je bilo navzočih več strank.

Zemljo tlačimo najrazličnejši ljudje. Eni so se sicer malo učili, pa so praktični in znajo izrabiti vsako priliko v svojo korist. Kar primejo v roke, vse jim uspe. Drugi razpolagajo z lepim znanjem, imajo krasne misli in načrte, kateri bi praktičnemu človeku donášali lepe koristi, lastnikom pa ne donášajo koristi ker nimajo daru, da bi te svoje misli in načrte prilagodili času in razmeram. Ne znajo jih izrabiti.

Take nepraktične ljudi dobite v vseh poklicih, med trgovci in kmetovalci, med obrtniki in industriji, med odvetniki in zdravniki in ne samo med profesorji.

Taki znajo vse, le nekaj ne znajo, namreč zaslužiti denar.

V katero skupino spadaš, dragi bralec?

Sprememba v vrednosti na trgih kolonialnega blaga.

Stalni nemir na svetovnem blagovnem trgu se tudi na trgih kolonialnega blaga ni pojavil brez posledic. Zlasti se je pokazal ta nemir na brazilskih trgih kave, ki so se po baisse sredi aprila mogli okrepiti, a so na zvišenem nivoju izpostavljeni stalnemu kolebanju. Ker obeta biti novi brazilski pridelek zopet zelo obilen, bi pomenilo le uničenje deset do dvanajst milijonov vreč kave resnično razbremenitev. Trgi kakaa izkazujejo, ne da bi bili našli kakšno resno oporo, novo rekordno globino; od pričetka leta je padla cena za 20 do 25 odstotkov. Trg sladkorja je doživel v zvezi z izvršujočo se devalvacijo na ameriških blagovnih in efektivnih borzah nov pritisk cen. Od druge aprilove deкаде dalje opazovana slabost je trajala nespremenjeno naprej. Rafinerije so bile še nadalje rezervirane; pritisk na cene se tudi s podpisom Chadbournovega načrta, ki je bil čisto formalnega značaja, ni dal ustaviti. Svetovni trg čaja je prometoval mirno, a se ni mogel zmeraj držati. Kot že v prejšnjih mesecih se je tudi v zadnjem času nakupno veselje obračalo v prvi vrsti na kvalitativno visoko stoječe vrste, za katere so se mogle dobiti dobre cene; srednje kvalitete so bile precej zanemarejene, navadne vrste so pa morale v cenah popustiti. Londonske zaloge so v zadnjih mesecih močneje padale; v začetku februarja so znašale 273,500.000 funtov, v začetku maja 212 milijonov funtov. — Tu podamo kratek pregled o gibanju cen pri nekaterih vrstah:

	dec. 1930	april 1931	maj 1931
Kava, Hamburg, Santos Super	33—	25—	32—
Kava, Newyork, Rio št. 7	7.12	5.31	6—
Čaj, London, Mead, Brok, Pek	11%	9%	8½
Kakao, Hamburg, Bahia Super	30/6	27/6	25/—
Kakao, Newyork, Accra g. f.	6.08	5.42	4.76
Sladkor, Magdeburg, Dt Weisszucker	25—	26.70	26.85
Surovi sladkor, Newyork, Centrifugals	1.10	1.24	1.13 (per maj)

CARINSKA ZVIŠANJA V AVSTRIJI.

Avstrijska vlada je predložila parlamentu nova carinska zvišanja. Med drugim naj se vlada pooblasti, da zviša dodatno carino na žito v neomejenem obsegu. Carina na uvoz žita bo povprečno podvojena. Zahteva se tudi zvišanje carine na mleko in mlekarske produkte, za stavbni les ter na razne industrijske izdelke.

XI. Ljubljanski velesojem.

Trgovine in sploh vse, ki se zanimajo za napredek našega gospodarstva, opozarjamo na letošnji XI. velesojem v Ljubljani, ki se vrši od 30. maja do 8. junija. Ogromni napredek velesoja je že razviden iz tega, da sta se lani dogradili še dve novi stavbi, tako da jih je sedaj 10, ki bodo natrpane domačih in inozemskih tovarn vseh branž. Poznani pa so tudi divni kraji Slovenije. Posetite brate Slovence. Legitimacije se dobe po 30 Din pri denarnih zavodih, trgovskih organizacijah, železniških postajnih blagajnah, putniku itd. in pri uradu velesoja direktno. Polovična vožnja po železnici.

Inozemske tvrdke bodo na XI. ljubljanskem velesojem, ki se vrši od 30. maja do 8. junija, po državah zastopane tako-le:

Amerika 20, Anglija 7, Avstrija 42, Belgija 1, Čehoslovaška 16, Danska 1, Francija 5, Holandska 3, Italija 4, Madžarska 9, Nemčija 86, Poljska 1, Švedska 3, Švica 2.

Prevozne olajšave za potnike in blago, namenjeno na XI. ljubljanski velesojem, ki se bo vršil letos od 30. maja do 8. junija, so dovolile sledeče tuje države: Avstrija, Bolgarija, Čehoslovaška, Grška, Italija, Madžarska, Nemčija, Poljska, Rumunija, Saargebiet in Švica.

Naročajte in podpirajte
»TRGOVSKI LIST«!

Po svetu

Investicijsko posojilo Zagreba v znesku 70 milij. Din je bilo od fin. in notranjega ministrstva odobreno. Z investicijskimi deli bodo takoj pričeli.

Avtomobilna produkcija USA in Kanade izkazuje za prve štiri letošnje mesece ca 1 milijon avtomobilov proti ca 1,500.000 l. 1930 in nekaj nad 2 mil. leta 1929. —

Obtok bankovcev v Avstriji je narasel na 1.038 milijonov šilingov, s čimer je padlo kritje od 83.6 na 67.5 %.

Trgovska pogodba med Italijo in Ogrsko je bila v Zenevi pred par dnevi podpisana. Pogodba med Ogrsko in Avstrijo bo podpisana takoj po povratku dr. Schobra na Dunaj.

Ceno bencina v Avstriji bodo te dni povišali za 8 do 10 grošev pri litru. To je vsako leto ob pričetku potovalne sezone, nakar v jeseni cena zopet pade.

Za Romunsko Agrarno banko se vršijo sedaj zadnje priprave. Država bo udeležena s 650 milijoni lejev, banke s 40 milijoni.

Brezposelnost v Češkoslovaški je padla v drugi polovici aprila od 340.000 na 290.000, torej za 50.000 oseb.

Glede bodočega svetovnega žitnega pridelka bo morda pomirjevalno vplivalo poročilo, da je posejanih v Rusiji z žitom letos 24,500.000 ha proti 37,600.000 ha v preteklem letu in da bo zato ponudba iz Rusije letos manjša kot lani. Pridelek v Jugoslaviji kaže po poročilu iz Beograda izborni.

Čslov. tovarne umetne svile bodo zvišale cene povprečno za 4 odstotke.

Ringhoffer d. d. (Češka) razdeljuje iz čistega dobička v znesku 6,300.000 Kč dividendo 46 Kč ali 11 in pol %.

Avtomobilno podjetje Tatra (Čslov.) zaključuje s čistim dobičkom 3,550.000 Kč, dividenda ostane 160 Kč ali 10 %.

Razdelitev blagovnih skupin na XI. Ljubljanskem velesojem.

Kakor smo že poročali, je razstavnih prostor za predstojeci XI. velesojem v Ljubljani že popolnoma zaseden in tudi že izvedena porazdelitev prostora poedinim tvrdkam-razstavljaleem.

V pav. E je nameščena stanovanjska oprema, pohištvo, glasbeni instrumenti in na polodprtem prostoru plutovina in zamaški, čolni, pleteno pohištvo, vozovi in drugi kolarski izdelki.

V pav. F. je nameščena strojna industrija (stroji za obdelovanje lesa, ključavnice, kleparje, kovače), tiskarski stroji, pletilni stroji, mesarski stroji, poljedelsko orodje, fina mehanika in na polodprtem prostoru tudi razni stroji, turbine, stavbeni material in keramična industrija.

V pav. G je nameščena vsa kovinska industrija, kovine in izdelki iz kovin (železo, jeklo, cink, baker, svinec, medenina), mlinjski stroji, elektrotehnika, kemična industrija, avtomobili in na polodprtem prostoru poljedelski stroji, stroji za mlekarstvo (separatorji itd.), kotli za žganjekuho in hladilni aparati.

V pav. H je nameščena živilska industrija, parfumerija, pisarniške potrebščine, pisalni in računski stroji, šivalni stroji, kolesa, kožuhovinarstvo. Na polodprtem prostoru živilska industrija, galanterija in bižuterija.

V pav. J so nameščeni avtomobili in radio in na polodprtem prostoru motorna kolesa in kolesa.

V pav. L je nameščena krasna in moderna higienska razstava.

V pav. K je umetniška razstava in radio razstava.

Pav. M je vzel pod svoj krov tekstilno industrijo, paviljon N papir, lepenko, kartoteko, knjigovezništvo, usnje in fotografije.

V pav. O je nameščena posebna razstava obrtnikov Dravske banovine.

V čehoslovaškem paviljonu češka industrija.

Ves prostor na prostem je popolnoma zaseden s poljedelskimi stroji, večinoma v obratu, bencinski motorji, avtobusi in tovarnimi avtomobili, polnojarmeniki, stavbenim materialom, zvonovi, hladilnimi napravami, oddelkom za prikazanje modernega avtoenskega varenja in živilsko industrijo.

Jestvinski in vinski oddelek je izpopolnjen z lepim zabaviščem (avtodromi, vrtljaki itd.).

Legitimacije po Din 30—upravičujejo do polovične vožnje na železnici in parobrodih in se dobe na železniških postajah, denarnih zavodih, trgovskih in obrtniških organizacijah, putniku in direktno pri velesojemskem uradu.

Zlato v sedanji svetovni gospodarski krizi.

Prof. dr. R. Kerschagl je predaval o tem predmetu in je med drugim povedal sledeče:

Če hočemo o vlogi zlata v svetovni gospodarski krizi sedanjosti podati pravilno sodbo, si je treba zapomniti nekaj števil. Znanе zlate zaloge pri novčnikih bankah, pri vladah in pri zakladnih uradih znašajo sedaj okoli enajst milijard dolarjev; okoli pet milijard dolarjev zlatih zalog je pri evropskih novčnikih bankah, nekaj manj pri ameriških zveznih rezervnih bankah, drugo je po ostalem svetu okoli. V Evropi je na čelu bank, ki imajo zlate zaloge, Francoska banka, s ca. eno tretjino vseh evropskih zlatih zalog; sledi ji Angleška banka. Zanimivo je, da so tri največje svetovne lastnice sveta. — USA, Francija in Anglija — imele že pred vojno isti vrstni red, čeprav ne isto razmerje v lastništvu zlata. Sledeči vrstni red se je pa pač preokrenil. Nemčija je poleg tega velik del svojega zlata zgubila, zlate zaloge Ruske državne banke in Avstro-ogrške banke so bile pa sploh razbite in razdeljene.

Zlata produkcija znaša sedaj na leto ca. 405 milijonov dolarjev, od česar pride več kot polovica na Južno Afriko. Kot znano, je zlata delegacija 30. septembra 1930 izrekla izredno pesimistično sodbo o nadaljnjem razvoju zlata produkcije, ki bo baje že v desetih letih padla na tretjino sedanje količine. A ta sodba ni merodajna; pomislimo le slučaj, da se odkrijejo nova zlata najdišča. Sicer je pa vrsta že izpeljanih ali pa v izvedbi se nahajajočih racionalizacijskih odredb zlatega gospodarstva v veliki meri učinkovala na varčevanje z zlatom. Zlatu tudi večkrat očitajo, da je vzrok večjega števila kriznih pojavov. Velik del teh očitaj pa temelji na nepoznanju ali precenjevanju vloge in vpliva zlata v svetovnem gospodarstvu.

Bivši francoski fin. minister Martin je govoril v Pragi o istem predmetu in je izvajal:

Danes smo v dobi padanja cen, ki bo morda precej dolgo trajala in ki se ji bo gospodarsko življenje moralo prilagoditi. Vidimo, da v sedanjih razmerah zlato ni več vodilno v razvoju cen in da brezdenarna plačilna izmenjava potom kompenzacij dobiva vedno večji pomen. Odrči se moramo gospodarskim idejam, ki so nastale v pričetku preteklega stoletja v razmerno drugačnih gospodarskih razmerah. Ni se treba bati pomanjkanja

zlata; kajti pri eventualnem pomanjkanju zlata in pri povečanem povpraševanju po zlatu se bodo našla gotovo druga sredstva za intenzivnejšo produkcijo zlata. Mnenje, da je gospodarska bodočnost odvisna le od zlatih zalog, je zmotno. S tem odklanja Martin zlato teorije Cassela in Strakoša, po katerih je sedanja gospodarska kriza posledica padajoče zlato produkcije, kar naj bi tudi v bodoče povzročilo nadaljnje dviganje cen.

Pomudbe, poupraševanja

Zastopstvo v Beogradu prevzame Isak M. Abinun, agentura in komisija v Beogradu, Visoki Stevan 2.

OTVORITEV TELEFONSKIH RELACIJ MARIBOR—PADOVA, VERONA, MILANO, GENOVA, TORINO IN ROMA.

Po odloku ministrstva prometa št. 28.663 od 28. aprila t. l. so od 10. maja t. l. naprej otvorjene naslednje telefonske relacije:

1. Maribor—Padova. Pristojbina za navadno govorilno enoto: 3—zl. fr., to je 33—Din (trideset tri).

2. Maribor—Verona in Milano. Pristojbina za navadno govorilno enoto v obeh relacijah: 3'60 zl. fr. ali 39'60 Din (trideset devet 60/100).

3. Maribor—Genova; Torino in Roma. Pristojbina za navadno govorilno enoto v vseh treh relacijah znaša 4'20 zl. fr. ali 46'20 Din (štirideset šest 20/100).

Po odloku ministrstva št. 35.252 od 30. aprila t. l. je od 15. maja t. l. naprej otvorjen telefonski promet med Mariborom in Dvur Kralove nad Labem. Pristojbina za navadno govorilno enoto znaša 4'95 zl. fr., to je 54'45 Din (petdeset štiri 45/100).

OTVORITEV TELEF. PROMETA LJUBLJANA IN CELJE—VILLA DEL NEVOSO.

Po odloku ministrstva št. 27.678 od 29. aprila t. l. je od 15. t. m. naprej otvorjen telefonski promet med centralami Ljubljana in Celji in Villa del Nevoso.

Pristojbina za navadno govorilno enoto v relaciji Ljubljana—Villa del Nevoso znaša 1'80 zl. fr. ali 19'80 Din (devetnajst 80/100), v relaciji Celje—Villa del Nevoso pa 2'25 zl. fr., to je 24'75 Din (dvajset štiri 75/100).

Pogovori v obeh relacijah se smejo usmerjati samo preko Sušaka na Reko.

Ferdo Jelenc:

Obratovanje hotela in njegov položaj v gospodarstvu.

(Nadaljevanje.)

Splošno o hotelskem obratu in stanovanjski oddelku v posebnem.

V zadnjem poglavju smo izluščili kot jedro celega hotelskega podjetja hotelski obrat. Nosilca hotelskega obrata pa sta stanovanjski oddelku in prehranjevalni oddelku. Pri vsakem teh dveh oddelkih se moramo seznaniti z njuno funkcijo, s prostori, v katerih jo vršita, in z osobljem. Navedli bomo toraj za vsakega te tri prvine, pri tem pa se ozirali samo na to, kar je za pojmovanje obratovanja potrebno, izklesali toraj vodilne misli. Mnogokrat se kaka stvar bolje razume, če se označi v več jezikih ter se bo mo tega sredstva posluževali v izdatni meri in tembolj, ker je hotel podjetje, katerega položaj je v visoki meri mednarodni in mora znanje tujih jezikov pri njem pronikniti do zadnjega uslužbenca, ki ima z gosti opraviti. Tam kjer gre za neposredni stik z gostom, se imenuje funkcija »služba«. Služba je torej funkcija hotela v eminentnem pomenu besede. Sicer velja za vse človeško delovanje in nehanje, da se mora, kar se dela, delati z dušo in telesom, vendar velja to posebno za službo, in za hotelsko posebno, kajti, ako se izčrpa ta v goilih zunanostih, potem sta uspeh vsiljivost in šikana.

Službe stanovanjskega oddelka so sledeče: Sprejem gosta in nakazanje sobe oziroma stanovanja (appartement). Vzdrževanje sob v potrebnem stanju. Osebna postrežba gostov do najmanjše malenkosti. Spremljanje odhajajočih gostov in odprema njih prtljage.

Glavni sprejem gostov se vrši v hotelski veži (vestibule, hall), prej pa jih je sprejel že vodnik (conducteur, Bahnhofführer) na kolodvoru samem in dvignil prtljago. V hotelu jih sprejme šef (chef de réception), ki je glava stanovanjskega oddelka, potem ko jim je zunanji vratar (Türsteher, outside-porter) pomagal zapustiti voz in jih spremil do vrat. Glede prihoda in sobe je šef sprejema skoraj vedno že korespondiral, kar pa še ni ustanovljenega, se ustanovi sedaj. Pri sprejemu in pri nakazovanju sob je vpoštevatvati nešteto momentov, tako da more biti tej službi kos le v vsakem pogledu izvrsten človek.

Šef sprejema ali kak nastavljenec hotelskega biroja, ki se imenujejo tajniki (secrétaire), spremlja gosta v sobo. Spodaj je šef sprejema izpolnil sobno karto, na kateri stoji tudi ime in naslov gosta in cena sobe. To karto je dal postrežniku dvigala, ki jo zgoraj izroči nastropnemu natakarkarju. Tega je mobiliziral poseben zvonec, ki naznanja prihode (arrivées). Ime in naslov si sobni natakarkar z enim samim pogledom na karto enkrat za vselej zapomni, tako da služi ta kot vizitka, da izve vse poklicano osobje, s kom ima opraviti. V sobi jo preda gostu, da mu služi za vsak slučaj kot legitimacija. Nadstropni natakarkar je kazal pot v sobo s tem, da je šel naprej, ter je iz sobe pozvonil sobarici. Šef sprejema se je poslovil, sobarica in natakarkar pa ga vprašata, če smeta s čim postreči. S tem je sprejem končan. Pri sprejemu v veži je bil navzoč tudi vratar.

V hotelskem poslovnem jeziku se govori o nadstropjih kadar gre za tujske sobe, posebno kadar gre za službo, se reče služba v nadstropjih (étages) v nasprotju s kuhinjsko ali restavracijsko službo in službo v vestibulu se zove hotelski biro, to pa zaradi tega, ker ima šef sprejema, kakor bomo videli, tudi funkcije, ki zadevajo celo hotelsko službo.

Za stanovanjsko službo je podrejeno šefu sprejema dvojno osobje, možko in žensko. Žensko osobje so sobarice ter mu stoji na čelu nadstropna guvernanta (gouvernante d' étage), s katero pri sprejemu nismo imeli prilike seznaniti se, ker ne stopa v stik z gosti. V velikih hotelih je za vsako nadstropje posebna.

Nadstropni natakarkar (chef-d'étage), ki smo ga že srečali, je samo odposlanec prehranjevalnega oddelka (restavrant) v nadstropjih, streže torej v nadstropjih jedi in okrepčila, posebno pa seveda zajutrek. Svoj pribor ima spravljen v posebnem lokalu (office d' étage) ter se tam tudi drži.

Ženski personal vrši samo lahka dela v sobah.

Glava moškega osobja v nadstropjih in v vestibulu je vratar (Portier, concierge, hall-porter). Za surovo čiščenje ima na razpolago sluge (Hausdiener, valets), za prenašanje prtljage pa prtljagarje (Gepäckdiener, bagagistes). Za najosebnejše usluge gostom služijo zunanji mladi postreški (Laufburschen, chasseurs). Njih francosko ime, »lovci«, naj prejkone prevaja gorečnost, s katero švigajo po opravkih. V hotelu samem izkazujejo osebne usluge dečki, katerih francosko ime je značilno. Zovejo se namreč pages. Vratarju so podrejeni tudi telefonist, postrežnik dvigala (liftier) in poštar (postier). Nadomestuje ga drugi vratar (sous-concierge), po noči pa nočni vratar (concierge de nuit). Vratarjev lokal v vestibulu se zove vratarjeva loža (conciergerie).

Stanovanjskemu oddelku so priključeni tudi prostori, ki jih zovemo javni prostori, ker so na splošno razpolago. So to razširjeni vestibil, kjer gostje lahko sedé konverzacijski salon, ki služi posebno sprejemanju obiskov, salon za korespondenco, kjer najde gost vse, kar rabi v tem oziru, morebiti tudi stenotipistko za vse jezike, biljardni salon, itd.

Naj na tem mestu, ko smo se že poslužili nekaterih imen v specifično hotelski rabi, razložimo pomen nekaterih, kajti razumeti besede se pravi razumeti stvar.

Chef je razven v izrazu **chef de réception** eden izmed dveh natakarkarjev, ki spadata pri francoskem načinu streženja skupaj in tvorita eno poslugov (service). Drugi se zove **commis**. Šef streže neposredno, pomočnik pa donaša iz kuhinje oziroma točilnice in podaja šefu. Tudi nadstropni natakarkar ima svojega pomočnika.

Gouvernante je v splošnem ženska, ki zapoveduje drugim. Tako imamo guvernato v pralnici.

Arrivées so prihodi gostov in prišedši gostje, **départs** pa odhodi gostov oziroma odhajajoči gostje.

Arrangement je odgovor glede cene, v kateri so vključene razne datjave, kakor stanovanje, hrana, dovoz in dostava s kolodvora, poraba kopališča. **Pension** je dogovor globalne cene za stanovanje in hrano.

Prihodnjic bomo obravnavali funkcijo hotelskega biroja in njegovega predstojnika sprejemnega šefa, v kolikor se razteza ta funkcija na celi hotelski obrat. Pri tem imamo v mislih računsko službo, kajti šef sprejema je odgovoren za to, da se gostu stavi v račun vse, kar ni plačal na mestu, če je dobil od dotičnega mesta, na primer restavrant, podlago za zaračunanje. Izpolnili bomo tudi, kar smo obetali že za to poglavje, namreč pogled v hotelsko vodstvo.

Gospodinjam bo nudil letošnji XI. ljubljanski velesojem od 30. maja do 8. junija vse, kar rabijo za opremo svojih domov. Zamogle si bodo omissiliti pohištvo od enostavnih spalnic do najfakzošnejše gosposke sobe, pleteno pohištvo, preproge, zastore, zrcala, tapetniške izdelke, cvetlice, peči, štedilnike, posodo; opremo za kopalnice, radio, klavirje, gramofone in še nešteto stvari, ki si jih želijo in katere si bodo najceneje nabavile na velesojem.

Šolska mladina ima za obisk letošnjega XI. ljubljanskega velesoja znižano vstopnino po 3 Din za učenka oziroma učenca, ako je obisk skupen pod vodstvom gg. učiteljstva, na kar opozarjamo šolska vodstva. Dan obiska poljuben.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

* Posebno poročilo trgovskega lista *

Devizno tržišče.

Tendenco spremenljiva.

Minuli teden je na Ljubljanski borzi zaključil z znatnim prometom od preko enaindvajsetenčetrt milijona dinarjev napram 14.855 milij. Din v predzadnjem tednu. Značilno pri tem je dejstvo, da je bilo samo na ponedeljkovem (6.230 milij. Din) in torkovem (6.406 milijonov dinarjev) borznem sesianku opravljene deviznega prometa za nad dvanaest in pol milijona dinarjev, tedaj več kot polovico celotedskega prometa, dočim je v sredo (2.979 milij. Din) kupcijska živahnost znatno popustila in je bil dosežen v četrtek (21. t. m. 1.748 milij. dinarjev) najmanjši dnevni devizni promet. Petkov borzni dan je zaključil z nekoliko večjim prometom 3.957.935 Din 77 para. Na poedinih borznih sestankih so prevladovali zaključki v Londonu, Curihu, Newyorku in deloma v Pragi.

Od skupnega prometa odpade na zaključke v privatnem blagu 8.034 milij. dinarjev in sicer so največji v Curihu (2.551 milij. Din), Londonu (2.431 milij. dinarjev), medtem ko predstavljajo zaključki v Trstu (970 tisoč dinarjev) in Budimpešti (744 tisoč dinarjev) izključno privatno blago. Tokrat je dala Nar. banka vsega skupaj za 13.3 milij. Din deviz na razpolago, med drugim največ Newyorka (3.232 milij. Din), Prage (2.171 milij. Din), Curiha (2.049 milij. dinarjev), Berlina (1.404 milij. Din), Londona (1.824 milij. Din), Dunaja (1.404 milij. Din) ter končno Pariza za 725 tisoč dinarjev in Amsterdama za 68 tisoč dinarjev. V sled privadne ponudbe je bilo poleg tega nabavljeno v zadnjem tednu še Berlina za 263 tisoč dinarjev, Dunaja za 594 tisoč dinarjev, Prage za 263 tisoč dinarjev, Newyorka za 180 tisoč dinarjev in končno Pariza za 64 tisoč dinarjev.

Devizna tečajnica pretečenega tedna je spremenjena le v pogledu nadaljnega opadanja deviznih tečajev razen Curiha, ki je od torka do konca pretečenega tedna beležil ob višjem tečaju, t. j. 1095:30 in pa Amsterdama, ker je od 18. t. m. (22:81) na 21. t. m. (22:82) okrepil svoj tečaj in beležil ob tem tečaju tudi v petek 22. t. m. V naslednjem navajamo — v svrhu pregleda višine tečajnih razlik — doseženih tekem prejšnjega tedna — notice od 18. in 22. t. m.: Berlin 13:53 (ob tem tečaju je bil trgovan na prvih štirih borznih sestankih) — 13:525, Bruselj 7:9032—7:9026 (ob tem tečaju je beležil že 21. t. m.), Budimpešta 9:9071 do 9:9059, Dunaj 7:9859—7:9815, London 276:29—276:24, Newyork 56:695—56:67, Pariz 222:29—222:16, Praga 168:31 do 168:30 in slednjic Trst 297:30—297:27.

Efektno tržišče.

Tendenco nespremenjeno mlačna.

Večina tečajev na tukajšnji borzi notiranih efektov je ostala tudi v pretečenem tednu brez sprememb, edino Prva hrvatska štedionica je od 21. t. m. dalje beležila 945 za denar. V Blairiovih posojilih ni bilo prometa in je 8% beležilo 93— skozi vse borzne dneve, le v petek 22. t. m. 92:50 in 7% na iste dneve 88—, oziroma 82:50 (22. t. m.).

Zaključena je bila 21. t. m. Kranjska industrijska družba po 338 Din, istega dne 7% investicijsko posojilo iz l. 1921. po 87— in dne 22. t. m. po 86:50.

Lesno tržišče.

Tendenco slaba.

Pomladanska sezona je dokazala, da je konjunktura za monte tesan les popolnoma popustila. Naši italijanski odjemalci ne kupujejo več za zaloge, ampak le za naročila, ki jih prejema od svojih klijentov in to večina stavbenikov. Kar se lahko še računa z monte odjemom, so tramiči (filerji), vendar mora biti produkcija filerjev tudi primerno (sorazmerno) razdeljena. 4 m filerji se le težko oddajajo, tešejo se naj po možnosti le daljše dimenzije. Kar se tiče debelej-

ših tramov 4 m se le malo, rabijo in le daljši trami se lahko prodajo v stavbene svrhe.

Kar se tiče drugega mehkega lesa, se išče v večjih množinah le blago III. vrste. V hrastovini pride Slovenija zaradi občutne konkurence iz Slavonije le malo v poštev. Bukovina se le malo oddaja.

Glede cen je pa pri nas največja napaka, da dandanes blago nima nobene takozvane tržne cene. Cene določajo sedaj konzumenti, ki od malih nekvalificiranih trgovcev dobivajo blago (seveda tudi temu primerno) po vsaki ceni. To dejstvo je tudi kvarno, da trpi na prodajnih cenah tudi lepo merkantilno blago. Pri nas bi bila nujno potrebna stroga kontrola pri izdelavi kakor tudi pri prodaji lesa.

Povpraševanja.

Za dobavo tekom 75 do 80 dni sledeče jelove trame tesane uso Trst: 13/16 cm, 5 m dolžine, 90 m³; 15/20 cm, 8 m dolžine, 130 m³; 21/30 cm, 6 do 8 m dolžine, 135 m³; 16/30 cm, 6 do 10 m dolžine, 140 m³; 20/20 cm, 8 m dolž., 35 m³; 20/20 cm, 6 m dolžine, 25 m³; 24/30 cm, 10 m dolžine 15 m³.

Tečaj 27. maja 1931.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22:80
Berlin 1 M	13:4575	13:4875
Bruselj 1 belga	—	7:8927
Budimpešta 1 pengö	—	9:8987
Curih 100 fr.	1094:70	1097:70
Dunaj 1 šiling	7:9544	7:9844
London 1 funt	—	275:81
Newyork 1 dolar	—	56:59
Pariz 100 fr.	220:87	222:87
Praga 100 kron	167:76	168:56
Trst 100 lir	296:60	296:75

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži ob-

leke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

Gospodarski stroji in orodje bo razstavljeno v posebni skupini na letošnjem XI. ljubljanskem velesojem do 30. maja do 8. junija. Zastopani bodo izdelki naše države Avstrije, Čehoslovaške, Holandije, Francije, Italije, Kanade, Madjarske, Nemčije, Švedske in Amerike. Naši gospodarji bodo imeli tu najlepšo priložnost, da si izberejo pluge, brane, kosilne stroje, mlatilnice, čistilnice, slamoreznice, pluge za okopavanje in osipanje, traktorje, lokomobile, motorje in veliko število najrazličnejšega orodja. Tako obsežne razstave kmetijskih strojev kot bo na letošnjem velesojem, še ni bilo. Večina strojev bo v obratu, gnanih z lokomobilami, motorji in električnim tokom.

Za soboslikarska

pleskarska in črkostikarska dela se priporoča

Tone Malgaj

družba z o. z., LJUBLJANA, Kolodvorska 6

OTVORITEV TELEF. PROMETA LJUBLJANA—GENOVA.

Po odloku ministrstva štev. 37.999 od 7. maja t. l. je od 20. maja t. l. naprej odprt telefonski promet Ljubljana—Genova.

Pristojbina za navadno govorilno enoto znaša 3:45 zl. fr. ali 37:95 Din (tridesetdesem 95/100).

Po odloku ministrstva štev. 35.507 od 5. maja t. l. se v vseh doslej odprtih telefonskih relacijah med našimi centralami in Gorico, pa če se potem pogovori usmerjajo preko Trsta ali Sušaka in Reke, tam, kjer je znašala italijanska terminalna taksa 0:75 zl. fr., poviša pristojbina za vsako navadno govorilno enoto za 0:30 zl. fr.

Ker znaša italijanska terminalna taksa v vseh naših relacijah z Gorico 0:75 zl. fr., se poviša torej v vseh relacijah med našimi centralami in Gorico pristojbina za vsako navadno govorilno enoto za 0:30 zl. fr., to je za 3:30 Din (tri 30/100). To povišanje velja od 15. maja t. l. naprej.

Mednarodno kartelno gibanje.

V zadnjih mesecih so se vršila številna kartelna pogajanja, a le v prav redkih slučajih je bil dosežen sporazum ali vsaj napredek. Slabe cene surovin so pa rodile vseeno precejšnjo pripravljenost za pogajanja in ni zato izključeno, da se bo tu ali tam poročalo o kakšnem doseženem uspehu.

Na trgu **surovega kavčuka** je bila dosežena rekordna globina, čeprav je bila medtem skupina holandskih farmerjev ustanovila zvezo za izvedbo novega restriktivskega načrta. Svetovne zaloge kavčuka znašajo 530.000 ton in morejo zato konsumenti z mirnim srcem gledati na nadaljnji razvoj. Vrh tega so nastopili proti omejitvi produkcije nekateri holandski velekoncerni in nekatere ameriške plantažne družbe.

Glede **sladkorja** se je dosegla, kot znano, konvencija. Sedaj naj sledi **kava**. Z iniciativo je pričela brazilska vlada in je najprvo sklicala kavno konferenco. Misli celo na ustanovitev svetovnega kavnega sindikata. Seveda je pa samo v Braziliji 20 milijonov vreč kave odveč in bo težko doseči sporazum.

Na trgu **petroleja** so razmere brezupne, za producente namreč. Pogajanja za obnovitev kartela v Romuniji so ostala brez uspeha, ameriška restrikcija je po hitro rastoči produkciji v vzhodnem Teksasu močno ogrožena. Ob skupni ameriški produkciji 2.400.000 barelov na dan pride iz omenjenega novega okraja 370.000 barelov, in mislijo, da bo ta okraj čez leto dni lahko produciral več kot dvojno množino vse sedanje ameriške produkcije. Posledice bi bile potem zares katastrofalne.

V kovinah omenimo zopetni neuspeh pogajanj glede **cinka**. V veljavo je stopila 15% omejitev v produkciji **svineca**. Kartel **bakra** bo v kratkem zopet imel eno svojih običajnih konferenc.

Močna je konkurenca na trgu **platine**. Pogajanja z Rusi so se razbila in bo divjal boj med velikimi skupinami naprej. V posebnem članku smo pisali o sedemdo osemkratnem razvrednotenju platine v primeri z zlatom. Proti pričakovanju je kljub velikim zalogam notica platine v Londonu pred par dnevi poskočila, kot smo poročali tudi že na drugem mestu.

V Mednarodnem kartelu **jekla** so v načrtu posvetovanja o eksportni kontingenciji. Ne more se še reči, če se bo dosegel sporazum. Padle cene so slabo znamenje za nadaljnje oblikovanje na mednarodnem železnem in jeklenem trgu. Pred razpadom je angleška kon-

vencija bele pločevine, ki je morala že lani dati cene na prosto in je sicer vsled ameriškega podkoračenja cen v še večjih težkočah.

Velike situacije ima londonski sindikat **demanov**; produkcija outsiderjev raste, poraba pada. Mednarodni odbor je pa vseeno zavrnil predlog, naj se produkcija zniža.

Evropska **plovba**, ki se ji že dolgo slabo godi, hoče prilagoditi ladijski park vsakokratnim prevoznim možnostim. Številno »brezposelnih« ladij je danes že zelo veliko in se je od pričetka leta povečalo v Evropi za nadaljnjih 15 do 20 odstotkov. Pogajanja vodi Baltic and International Maritime Conference.

V pogajanjih **umetne svile** je bil dosežen uspeh v Nemčiji glede notranje oskrbe nemškega trga. Neposredna posledica sporazuma je bil dvig cen za 5 do 8 odstotkov. Sedaj se bodo nadaljevala mednarodna pogajanja o umetni svili. Poskusi nemških **bombaževih predilnic** za organizacijo močnega kartela glede produkcije in cen ne obetajo dosti uspeha, ker so razmere že pri predelovanju surovine zelo različne.

Razno

Zunanja trgovina Francije. Uvoz Francije v prvih štirih letošnjih mesecih izkazuje 19.702.000 ton in vrednost 15.713 milijonov frankov, kar je 1.086.000 ton in 2.869 milijonov frankov manj kot lani v istih mesecih. Izvoz je izkazan z 10.181.000 tonami in 11.284 milijoni frankov, to je 2.317.000 ton in 4.291 milijonov frankov manj kot lani. Vidimo, da je bilanca prvih štirih letošnjih mesecev pasivna za več kot 4 milijarde frankov.

Jugoslovanski trgovski adresar. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu je izdal jugoslovanski trgovski adresar, 446 strani. To je prva takšna izdaja v Jugoslaviji. Knjiga obsega industrijo, uvoz in izvoz, finančne zavode, pomožna podjetja, trgovine in dodatke o gospodarskih zavodih in organizacijah. Kot praktičen pripomoček bo adresar vsakemu interesentu dobro služil. Dobi se po vseh knjigarnah.

Po ruskem še **japonski dumping**. V boju Rusov za osvojitve trgov na Balkanu in v bližnjem Orientu se jim je kot hud konkurent pojavila Japonska. Japonci sledijo ruskemu zgledu in pošiljajo ogromne množine **manufakture** in drugih izdelkov po nizkih cenah zaen-

krat najprvo na carigrajski trg. Otvorili so tam stalno razstavo in so dobili menda tudi velika naročila iz Adane, Mersine in Adalie (vsi trije kraji so ob južni obali Male Azije). Dalje so sklenili Japonci, da napravijo v Egiptu velika tranzitna skladišča in da prodirajo od tam s svojimi produkti ne samo na trge Turčije, temveč tudi na vse trge Balkana in bližnjega orienta.

Produkcija zlata raste. V Transvaalu je znašala produkcija zlata v aprilu 882.000 unc, kar je za april rekord. O razvoju zlata produkcije zlata v Transvaalu v zadnjih letih nas pouči sledeča tabela (čisto zlato v tisočih unc a 38,45 gramov):

	1929	1930	1931
Januar	815	818	840
Februar	817	883	915
Marec	866	889	911
April	872	869	882
Skupaj	3370	3459	3548

Dobava-prodaja

Dobave. Gradbeni oddelek državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. maja t. l. ponudbe glede dobave signalnega svinčenega kabla in akumulatorjev. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 29. maja t. l. ponudbe glede dobave 6000 kg tračnikov; do 11. junija t. l. pa glede dobave ključavnic, šarnirjev, posod za vodo in zidarskega orodja. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 1. junija t. l. ponudbe glede dobave raznih pisarniških potrebščin (papir, črnilo, vrhica, peresa itd. itd.) ter glede dobave 27.000 kg pšenične moke. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 5. junija t. l. ponudbe glede dobave tiskovin; do 8. junija t. l. pa glede dobave 1 ure na električni pogon. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 11. junija t. l. ponudbe glede dobave 20 m gumijevih cevi in 1100 kilogramov raznega železa. — Direkcija državnega rudnika Krika sprejema do 11. junija t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg tovnostne masti. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Oddaja del pri adaptaciji vojašnice »Vojvode Mišiča« v Mariboru se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 12. junija t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Prodaja lesa. Kr. Direkcija šum v Vinkovcih sprejema do 13. junija t. l. ponudbe glede prodaje lesa. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

DAVČNA UPRAVA ZA MESTO LJUBLJANA RAZGLAŠA:

V smislu člena 116., odst. 1. in 2. zakona o neposrednih davkih z dne 8. febr. 1928, Ur. list št. 75/26 iz leta 1928. naznanjam, da so sezname oseb, zavezanih pridobnini, katerih davčne osnove se bodo za davčno leto 1931. razpravljale pred davčnim odborom za mesto v Ljubljani v času od 10. junija 1931 do vštetelega 4. julija 1931 **razgrnjeni na vpogled davčnim zavezancem v pisarni mestnega magistrata v Ljubljani v času od 27. maja 1931 do vštetelega 9. junija 1931 in sicer med običajnimi uradnimi urami.**

O predlogih davčne uprave bodo davčni odbori razpravljali v splošnem v istem vrstnem redu in na dan, ki ga navaja razgrnjeni seznam. V prvi vrsti se pa bodo obravnavali primeri onih davčnih zavezancev, ki bodo event. čakali pred razpravnim prostorom.

O tem obveščam vse pridobnini zavezane stranke, da v lastnem interesu vpogledajo predlagano davčno osnovo, da morejo event. osebno ali pa po pooblaščenih pred davčnim odborom na dan razprave zastopati svoje interese.

Zadevni zakonski predpisi se glase: Seje odbora so tajne. Prisostvovati jim sme samo davčni zavezanec ali njegov zastopnik, odnosno pooblaščenec. **Kot zastopnik davčnega zavezanca sme priti pred davčni odbor: mož za ženo, žena za moža, oče ali mati za otroke in otroci, starejši od 18 let, za starše kakor tudi vsakdo, ki se ne bavi obrtom ali za plačo s takim poklicem, toda s pravičnim pooblastilom.** Po tej določbi ne morejo zastopati strank pred davčnim odborom n. pr. zakoniti pisarji. Pač pa smejo kot pooblaščenec s pravičnim pooblastilom pred davčnim odborom zastopati davčne zavezance: odvetniki, javni beležniki (notarji) ali pooblaščenec finančno-pravni zastopniki.

Za pravne osebe smejo prihajati pred davčni odbor njih predstavniki, odnosno pooblaščenec predstavnikov, za osebe pod skrbstvom in mase vobče pa njih skrbnik, zastopnik ali branitelj (konkurzni upravniki).

Razpisana razprava se ne bo odložila, ako bi ji davčni zavezanci ne prisostvovali; tudi se določeni red za razpravo ne bo v nikakem primeru izpremenil. — Pričetek seje je ob pol 9. uri.

Priporočamo Vam

PUCH-KOLESA

ki so vedno priznana odlična! Dobe se po solidni ceni, tudi na obroke, le pri trdki

IGN. VOK LJUBLJANA : KLANJ : NOVO MESTO

SPEDICIJSKO PODJETJE

R. RANZINGER LJUBLJANA

Telefon št. 20-60

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče s direktnim tirom od glav. kolodvora Carlasko skladišča. Mestne trošarine prosto skladišče. Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

VELETRGOVINA

kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačič
Ljubljana

Zaloga sveže prazene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

od 30. maja do 8. junija

Stanovanja preskrbljena Obsežno zabavišče

XI. VELESEJEM v Ljubljani

— Največja tovrstna prireditve v državi — 40.000 m² površine 10 razstavnih zgradb preko 750 razstavljalcev iz tu- in inozemstva

Tovarniške cene vseh vrst blaga

Špecielen oddelki:

vsakovrstni stroji za obrtnike, poljedelski stroji, pohištvo, avtomobili, tekstil, usnje, papir, itd.

Legitimacije po Din 30— prodajajo denarni zavodi, železniške postaje, trgovske in obrtniške organizacije in velesejski urad

50% popust na železnicah

Posetite velesejem!

Izplača se Vam!

Knjige, časopise, račune, vizitke, memorande, kuverte, tabele, lepake, letake, naročilnice v blokih s poljubnim številom listov, barvotiske, cenike kakor tudi vse druge tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR Ljubljana, Gregorčičeva 23
Lastna knjigo-veznica